

Uitvoering- en Handhavingsstrategie 2027-2030

Startnotitie

Vastgesteld door Raad op: -----

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Verkenning onderwerp	3
3	Noodzaak tot aanpak	4
4	Verantwoordelijkheden	4
5	Uitgangspunten en ambities	5
6	Participatie en communicatie	6
7	Proces	6
8	Financieel	8

1 Inleiding

De Omgevingswet vraagt van de overheid een integrale benadering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) binnen de fysieke leefomgeving in het kader van de Omgevingswet.

De handhavingsstrategie wordt gebaseerd op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van de handhavingstaken.

De huidige U&H-strategie (VTH-beleidsplan) heeft een looptijd van 2023 tot eind 2026.

2 Verkenning onderwerp

Deze startnotitie is de eerste verkenning om te komen tot de nieuwe U&H-strategie 2027-2030 in de gemeente Heerenveen.

De U&H-strategie gaat over de uitvoeringsstrategie (vergunningen en toezicht) en handhavingsstrategie voor de VTH-taken onder de Omgevingswet.

Scope

Het is goed om in deze startnotitie aan te geven, wat de scope van de nieuwe U&H-strategie is. Dit voorkomt dat deze U&H-strategie zo groot/breed wordt, dat deze niet meer werkbaar is.

De vorige U&H-strategie is geschreven in een andere tijd en binnen een andere organisatiestructuur. Ten tijde van het schrijven van de huidige U&H-strategie was de Omgevingswet nog niet in werking getreden en was niet bekend hoe deze zijn uitwerking zou hebben op de werkzaamheden binnen VTH.

Daarnaast vormden Openbare Orde en Veiligheid (OOV) samen met Vergunning, toezicht en Handhaving 1 afdeling, namelijk Veiligheid, Vergunningen, toezicht en handhaving (VVTH).

We zijn 2 jaar na de invoering van de Omgevingswet en zien steeds vaker dat de Omgevingswet vraagt dat we duidelijk beleid maken, zodat we de wettelijk taken onder de Omgevingswet goed kunnen uitvoeren. Dit duidelijke beleid creëer je door beleid goed te kaderen. Om het overzichtelijker te maken wordt er steeds vaker gekozen om de verplichtingen uit de wetgeving aan te houden als het gaat over onderwerpen die landen in de U&H-strategie.

Er is daarom ook gekozen om alleen de werkzaamheden die vallen onder de Omgevingswet te laten landen in de U&H strategie.

Voor de werkzaamheden die onder APV/Bijzondere wetten vallen gaat OOV kijken in welk beleidsdocument dit deel het beste kan gaan landen.

De werkzaamheden onder de APV/Bijzondere wetten zijn kortlopende werkzaamheden die regelmatige bijsturing vragen. De beleidscyclus van het IVP heeft een doorlooptijd van 4 jaar.

Uiteraard zijn er overlappende onderwerpen/werkzaamheden (bijv. ondermijning/horeca) die zowel in de U&H-strategie als in het IVP thuishoren. Op dit soort onderwerpen wordt met elkaar samengewerkt en afstemming met elkaar gezocht. Dit soort onderwerpen komen in beide documenten terug.

3 Noodzaak tot aanpak

De huidige uitvoerings- en handhavingsstrategie heeft een looptijd tot van 2023 tot en met 2026. Dit betekent dat eind dit jaar een nieuwe uitvoerings- en handhavingsstrategie klaar moet zijn voor de periode 2027-2030.

Om aan het eind van dit jaar de U&H-strategie vast te kunnen stellen is het noodzakelijk om nu te beginnen met een nieuwe U&H-strategie te maken.

4 Verantwoordelijkheden

Voor het tot stand komen van de nieuwe U&H-strategie zijn veel verschillende partijen nodig. Deze partijen zijn niet alleen interne partijen maar ook externe partijen.

Hieronder volgt een opsomming van de partijen die allemaal een inbreng hebben in de nieuwe U&H-strategie.

Intern partijen

Medewerkers VTH

Medewerkers Omgevingsrecht

Medewerkers APM

Teammanager VTH

Teammanager Omgevingsrecht en APM

Portefeuillehouders

Met de medewerkers van VTH, Omgevingsrecht en APM gaan we in gesprek om de verschillende doelen te formuleren die we opnemen in de U&H-strategie.

Daarnaast gebruiken we ook de uitkomsten uit het rekenkamerrapport Toezicht & Handhaving in het fysieke domein voor het formuleren van de doelen.

Extern partijen

FUMO

Veiligheidsregio Fryslân

Waterschap Provincie

Met de externe ketenpartners gaan we in gesprek om de verschillende doelen van de ketenpartners af te stemmen op onze doelen. Deze samenwerking is cruciaal om een integraal plan te maken dat aansluit bij lokale behoeften en regionale afspraken.

Ook zullen de portefeuillehouders worden bevraagd over welke onderwerpen ze belangrijk vinden, waarvoor doelen in de U&H-strategie moeten landen.

Rol gemeenteraad

De uitvoerings- en handhavingsstrategie wordt vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders (het college), zij zijn het bestuursorgaan die belast zijn met de uitvoerings- en handhavingstaak.

Het college is als dagelijks bestuur verantwoordelijk voor de uitvoerings- en handhavingstaken onder de Omgevingswet.

De raad heeft onder de Omgevingswet een controlerende functie. Zij controleren het college of zij zich houden aan het vastgestelde beleid en de daarvoor verstrekte financiële en personele middelen.

Startnotitie U&H strategie 2027-2030

Het is wel raadzaam om tijdens het opstellen van de U&H-strategie "afstemmingsgesprekken" te voeren tussen het college en uw raad, omdat uw raad voor de uitvoering van de U&H-strategie de benodigde financiële middelen moet vrijmaken.

Deze afstemmingsgesprekken kunnen plaatsvinden in elke denkbare vorm.

In het *Rekenkamerrapport Toezicht & Handhaving in het fysieke domein* (vastgesteld september 2025) is aangegeven dat u, als gemeenteraad, graag meer betrokken wil worden bij de totstandkoming van beleid van VTH.

Het beste moment om uw raad te betrekken is bij het opstellen van nieuw/actualisatie van de huidige U&H-strategie. In de U&H strategie wordt in hoofdlijnen bepaald waar het college en de medewerkers voor de komende 4 jaar aan werken.

Met deze startnotitie willen we uw raad betrekken bij de totstandkoming van nieuw/actualisatie van het VTH-beleid (U&H strategie).

De vaststelling van de nieuwe/geactualiseerde U&H strategie zal zoals omschreven staat het Omgevingsbesluit, door het college plaatsvinden.

Voor zover de inhoudelijke keuzes vallen binnen de beschikbare kaders zal het college van Burgemeester en Wethouders deze keuzes maken.

Als blijkt dat inhoudelijke keuzes gemaakt moeten worden die buiten de beschikbare kaders liggen, zal uw Raad betrokken worden bij het maken van deze keuzes.

5 Uitgangspunten en ambities

Wettelijk kader

Artikel 13.5 en 13.6 van het Omgevingsbesluit verplicht het bestuursorgaan, dat belast is met de uitvoerings- en handhavingstaak, een uitvoerings- en handhavingstrategie vast te stellen in één of meer documenten.

Hierin moet gemotiveerd aangegeven worden welke doelen worden gesteld voor de uitvoering en handhaving en welke werkzaamheden met het oog op die doelen zullen worden verricht.

Uitgangspunten voor de beleidsperiode 2027-2030

Toekomstbestendig worden.

Uit het rekenkamerrapport blijkt dat de basis niet op orde is. In deze beleidsperiode de basis op orde krijgen door het uitvoeren van de acties uit het rapport toekomstbestendig VTH.

Integraal en team overstijgend werken

VTH werkt met meerdere team samen om vergunningen af te kunnen geven, toezicht te houden of beleid te maken.

Samenwerken tussen teams en domeinen is hierbij noodzakelijk.

Ambities voor de beleidsperiode 2027-2030

We voeren risicogestuurd werken in.

Door risicogestuurd te werken in te voeren, willen we de nadruk leggen op zaken waar de meeste risico verwacht worden.

De basis op orde.

De acties uit het rapport toekomstbestendig VTH voeren we uit. Hierdoor zijn we krijgen we de basis op orde en zijn we in de toekomst opgewassen tegen de steeds veranderde vraagstukken die op VTH afkomen.

6 Participatie en communicatie

Zoals eerder aangegeven bij de verantwoordelijkheden, zullen ook externe partijen betrokken worden bij de totstandkoming van de nieuwe U&H-strategie.

Na vaststelling van de nieuwe U&H-strategie zal deze gepubliceerd worden.

7 Proces

De totstandkoming van de U&H-strategie 2027-2030 verloopt in een aantal stappen die zorgen voor een zorgvuldig en gedragen proces.

Stap 1: Terugkijken/evaluatie

Allereerst moet een evaluatie plaatsvinden over de huidige U&H-strategie. Aan de hand van deze evaluatie kijken we wat we moeten aanpassen in de nieuwe U&H-strategie en waar we bij willen sturen.

Stap 2: Risico- en gebiedsanalyse

Vervolgens wordt een risico- en gebiedsanalyse uitgevoerd. Deze analyse moet plaatsvinden op de problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van het bepaalde in de Omgevingswet.

Stap 3: Bepalen van de prioriteiten

Op basis van de risico- en gebiedsanalyse worden de prioriteiten gesteld.

Stap 4: Uitwerken van de doelen

Deze prioriteiten worden vervolgens uitgewerkt in uitvoerings- en handhavingsdoelen.

Voor de uitvoering (omgevingsvergunningen en meldingen) geldt dat het bestuursorgaan op basis van een risicoanalyse mag prioriteren en verschillen in diepgang van toetsing aanbrengen. Dit kan, samen met de beoordelingscriteria werkwijze voor de behandeling van aanvragen om omgevingsvergunningen en meldingen, worden ingezet bij het anticiperen op het fluctueren van het aantal omgevingsvergunningaanvragen en meldingen in de tijd.

In de handhavingsstrategie wordt aan de hand van de Risico- en gebiedsanalyse de frequentie van routinematig toezicht bepaald. Zo kan het voorkomen dat er bij grootschalige bouwprojecten en hoge risico's/prioriteiten bijvoorbeeld vaker controlebezoeken nodig zijn. Het is nodig om deze frequentie op te nemen zodat er een goede inschatting kan worden gemaakt van de benodigde personele capaciteit voor het uitvoeren van het (bouw)toezicht, en om adequaat in te spelen op de

Startnotitie U&H strategie 2027-2030

geïnterpreteerde risico's. Hierbij kan als vuistregel worden gehanteerd: 'de hoogste risico's verdienen de meeste aandacht'. Het zogenaamde risicogestuurd werken.

Voor de gevallen die niet onder het routinematig toezicht vallen, moet opgenomen worden binnen welke termijn een (bouw)toezichthouder ter controle op locatie langsgaat na het ontvangen of ambtshalve vaststellen van een ernstige klacht, ernstig ongewoon voorval of ernstige overtreding.

Stap 5: Concept U&H-strategie opstellen en bespreken

Het conceptplan wordt besproken met interne teams, portefeuillehouders en externe partners.

Stap 6: Besluitvorming en implementatie

De U&H-strategie wordt vastgesteld door het college. Na vaststelling volgt jaarlijks een uitvoeringsprogramma die gebaseerd is op deze U&H-strategie. Na elk uitvoeringsprogramma vindt een evaluatie plaats op dit uitvoeringsprogramma.

Planning

De startnotities U&H-strategie 2027-2030 en de startnotitie Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 worden gezamenlijk aangeboden. Dit is afgesproken in de Raad n.a.v. 2 rekenkamerrapporten 'toezicht en handhaving in het publiek domein' en 'toezicht en handhaving in het fysiek domein'.

Na vaststelling in uw raad worden afzonderlijk van elkaar de 2 beleidsdocumenten (U&H-strategie en IVP) gemaakt.

Dit in verband met verschillende besluitvormingstrajecten, bevoegdheden en de verschillende scopes.

Planning U&H-strategie

<i>Fase</i>	<i>Voorlopige einddatum</i>
Portefeuillehouders overleg - startnotities U&H-strategie en IVP 2027-2030	9 maart 2026
Collegevergadering – startnotities U&H-strategie en IVP 2027-2030	7 april 2026
Behandeling in commissievergadering	11 mei 2026
Vaststelling startnotitie	21 Mei 2026
Evalueren huidige U&H-strategie	Mei/juni 2026
Risico- en gebiedsanalyse uitvoeren	Juli/Augustus 2026
Bepalen Uitvoering- en handhavingdoelen	September 2026
Concept U&H-strategie klaar	September 2026
Bespreking strategie - medewerkers	Oktober 2026
Bespreking strategie - teammanagers	Oktober 2026
Bespreking Portefeuillehouders	November 2026
Besluitvorming college	December 2026

De planning voor het IVP is te lezen in de startnotitie IVP.

8 Financieel

Voor het tot stand komen van de nieuwe U&H-strategie zal gebruik worden gemaakt van het bestaande budget. Eventuele kosten die gemaakt moeten worden voor bijeenkomsten, vallen binnen het bestaande budget. De inzet van medewerkers komt uit de bestaande formatie.

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Heerenveen
Opdracht: U&H-strategie 2027-2030
Versie: 1
Omvang rapport: 8
Auteur: R. Gjaltema